

LPM156/1998
 ID intern unic: 311620
[Версия на русском](#)

[Fișa actului juridic](#)

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 156
 din 14.10.1998

privind pensiile de asigurări sociale de stat

Publicat : 17.12.1998 în Monitorul Oficial Nr. 111-113 art Nr : 683 Data intrării în vigoare :
 01.01.1999

Se declară neconstituționale dispozițiile art.17, 23 și 50 alin.(4), HCC27/18.05.99, MO56/03.06.99

Modificat

- L528/18.12.03, MO22-25/06.02.04 art.133
- L576/26.12.03, MO6-12/01.01.04 art.84
- L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742
- L240/13.06.03, MO138/08.07.03 art.557
- L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265, în vigoare 01.01.2003
- L1485/22.11.02, MO161/03.12.02 art.1264
- L1434/28.12.2000, MO5/18.01.2001
- L1126/07.07.2000, MO94/03.08.2000
- L1038/09.06.2000, MO77/04.07.2000
- L950/21.04.2000, MO65-67/08.06.2000 art.464
- Legea nr.552-XIV din 28.07.99

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, sînt utilizate următoarele noțiuni principale:

asigurat - persoană fizică, în vîrstă aptă pentru muncă, domiciliată în Republica Moldova, înregistrată în calitate de contribuabil la fondul de asigurări sociale pentru a beneficia de pensie proporțional contribuțiilor achitate;

[Art.1 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

[Art.1 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~asigurat - persoană fizică, în vîrstă aptă pentru muncă, domiciliată în Republica Moldova, avînd obligația să plătească contribuții de asigurări sociale ca să beneficieze~~

~~de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege;~~

~~agricultor - persoană care realizează venituri anuale și, după caz:~~

~~- este proprietar și/sau arendaș de suprafețe agricole;~~

~~- este membru al unei societăți agricole sau al altor forme de asociere din agricultură;~~

~~- desfășoară activitate agricolă în cadrul unei gospodării individuale sau al unei forme de asociere din agricultură;~~

~~cod personal de asigurări sociale (denumit în continuare cod personal) - cod atribuit fiecărui asigurat prin care se ține evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale în sistemul public;~~

~~contribuții de asigurări sociale de stat (denumite în continuare contribuții) - contribuții datorate de participanți la sistemul public de asigurări sociale;~~

~~indexare a pensiei - măsură, luată periodic, în vederea actualizării cuantumului pensiei în funcție de creșterea indicelui prețurilor de consum;~~

~~invaliditate - pierdere totală sau parțială a capacității de muncă, ce se menține după expirarea perioadei de acordare a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă și limitează posibilitatea practicării de activități care ar aduce venituri;~~

~~pensie de asigurări sociale de stat (denumită în continuare pensie) - drept bănesc cuvenit asiguratului, în condițiile prezentei legi, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat;~~

~~stagiu de cotizare - însumare a perioadelor de activitate în care s-a plătit contribuția la fondul de pensii;~~

~~sistem public de asigurări sociale obligatorii (denumit în continuare sistem public) - sistem organizat de stat pe principiul contributivității obligatorii, prin care se realizează constituirea de fonduri și plata de prestații de asigurări sociale;~~

~~venit asigurat - venit pe care s-au plătit contribuții de asigurări sociale și care constituie baza de calcul a pensiei în sistemul public.~~

Articolul 2. Dreptul la pensie

(1) Dreptul la pensie îl au asigurații domiciliați în Republica Moldova, precum și persoanele care, la data stabilirii pensiei, nu au calitatea de asigurat, dar îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege. El se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări contra riscurilor sociale reprezentate de pierderea capacității de muncă (datorită vârstei înaintate, invalidității) sau de pierderea susținătorului.

[Art.2 al.(1) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(1) Dreptul la pensie îl au asigurații domiciliați în Republica Moldova. El se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări contra riscurilor sociale reprezentate de pierderea capacității de muncă (datorită vârstei înaintate, invalidității) sau de pierderea susținătorului.~~

(2) Categoriile de persoane care sînt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, sînt specificate în Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

(3) Agricultorii au dreptul la pensie în condițiile prezentei legi.

Articolul 3. Acordurile privind asigurările sociale încheiate

între Republica Moldova și alte state

În cazul în care acordurile (convențiile) privind asigurările sociale, inclusiv asigurarea cu pensii, la care Republica Moldova este parte cuprind alte reglementări decît cele din prezenta lege, se aplică normele stabilite prin aceste acorduri (convenții).

Articolul 4. Sursele pentru plata pensiilor

(1) Pensiile stabilite în conformitate cu prezenta lege se plătesc din fondul de pensii.

(2) Veniturile fondului de pensii provin din:

a) contribuțiile angajatorilor;

b) contribuțiile asiguraților;

c) contribuțiile altor fonduri;

d) defalcările de la bugetul de stat;

e) alte venituri.

Articolul 5. Stagiul de cotizare

(1) În sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

[Art. 5 al.(1) modificat prin L528/18.12.03, MO22-25/06.02.04 art.133]

~~(1) În sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive, inclusiv cele în care contribuțiile sînt achitate de către fondurile respective pentru beneficiarii de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, pentru sarcină și lăuzie, de șomaj.~~

[Art.5 al.(1) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(1) În sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive, inclusiv cele în care contribuțiile sînt achitate de către fondurile respective pentru beneficiarii de pensie de invaliditate, de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, pentru sarcină și lăuzie, de șomaj.~~

(2) Perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare sînt:

a) perioada de satisfacere a serviciului militar obligatoriu în trupele Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate și Departamentului Protecție Civilă și Situații Excepționale;

[Art.5 alin.(2) lit.a) modificat prin L950/21.04.2000, MO65-67/08.06.2000 art.464]

b) perioada de îngrijire a unui copil pînă la vîrsta de 3 ani de către unul din părinți sau de tutore în caz de deces al ambilor părinți;

[Art. 5 al.(2) lit.b) modificat prin L528/18.12.03, MO22-25/06.02.04 art. 133]

~~b) perioada de îngrijire a unui copil pînă la vîrsta de 2 ani de către unul din părinți sau de tutore în caz de deces al ambilor părinți.~~

c) perioada în care asiguratul a beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, de ajutor de șomaj, de alocație pentru integrare sau reintegrare profesională.

[Art. 5 al.(2) lit.c) introdusă prin L528/18.12.03, MO22-25/06.02.04 art. 133]

[Art.2 al.(3) exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(3) La stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă, în stagiul de cotizare se însumează perioadele de invaliditate realizate înaintea împlinirii vîrstei de pensionare.~~

Articolul 6. Calcularea stagiului de cotizare

(1) Stagiul de cotizare se exprimă în ani și se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții în mărimile stabilite și împărțirea acestei sume la 12. Rezultatul obținut se rotunjește pînă la o unitate după virgulă.

(2) În stagiul de cotizare nu se includ lunile pentru care nu s-au plătit contribuții sau suma contribuției plătite este mai mică decît cea anuală prevăzută de Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

(3) Modul de achitare a contribuțiilor de către diferitele categorii de contribuabili este prevăzut în Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Articolul 7. Dovada stagiului de cotizare

Dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din codul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Articolul 8. Baza de calcul a pensiei

(1) Baza de calcul a pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate.

(2) Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioada de cotizare, cotele de contribuții stabilite și numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul a venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

(3) Pentru perioadele specificate la art.5 alin.(2), la determinarea bazei de calcul a pensiei, se ia în considerare salariul tarifar pentru categoria I de salarizare în economia națională la data calculării pensiei.

(4) Plafonul venitului pe care se plătesc contribuțiile, cotele de contribuție și modul de decontare a acestora se stabilesc de către Parlament.

Capitolul II

PENSIILE

Secțiunea 1

Dispoziții comune

Articolul 9. Categoriile de pensii

În sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii:

- a) pensie pentru limită de vîrstă;
- b) pensie de invaliditate;
- c) pensie de urmaș.

Articolul 10. Dreptul la pensie

(1) Dreptul la pensie îl au persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege.

[Art.10 al.(1) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

[Art.10 al.(1) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(1) În sistemul public, o persoană poate primi o singură pensie. În cazul în care asiguratul îndeplinește condițiile pentru obținerea mai multor categorii de pensii, el poate opta pentru cea mai avantajoasă.~~

(2) Dreptul la pensie se cuvine și poate fi solicitat de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare prevăzute de prezenta lege.

(3) Dreptul la pensie este imprescriptibil.

Articolul 11. Dreptul de opțiune

(1) În cazul în care asiguratul îndeplinește condițiile pentru obținerea mai multor categorii de pensii, el poate opta pentru o singură categorie.

[Art.11 al.(1) introdus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742 al.(1) devine (2)]

(2) Pensionarului în drept să obțină o altă categorie de pensie i se acordă această pensie de la data depunerii cererii și documentelor necesare.

[Art.2 al.(2) exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(2) Beneficiarul de pensie de invaliditate, la împlinirea vârstei prevăzute de prezenta lege pentru obținerea pensiei pentru limită de vîrstă, este transferat la această categorie de pensie. În cazul în care cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă este mai mic, se menține cuantumul pensiei de invaliditate.~~

Articolul 12. Minimul garantat și pensia minimă

(1) Minimul garantat pentru stabilirea pensiei reprezintă suma fixă garantată de stat persoanelor îndreptățite, care confirmă un stagiul de cotizare complet. În cazul stagiului de cotizare incomplet, minimul garantat se stabilește proporțional stagiului de cotizare confirmat. Minimul garantat se aplică la calcularea drepturilor de pensie obținute în perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Pensia minimă reprezintă suma acordată lunar persoanelor îndreptățite în cazul în care cuantumul pensiei integrale, calculat în conformitate cu prezenta lege, nu atinge această sumă. În toate cazurile, pensia minimă depășește cu 10 lei minimul garantat prevăzut pentru categoria respectivă de pensionari.

(3) Cuantumul minim al pensiei de urmaș se determină în raport procentual față de cuantumul minim al pensiei pentru limită de vîrstă.

(4) Cuantumul pensiei minime se aplică numai la calcularea pensiei în condițiile prezentei legi.

[Art.12 modificat prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265]

Articolul 12. Pensia minimă

~~—(1) Pensia minimă constituie suma lunară garantată de stat persoanelor îndreptățite, cetățeni ai Republicii Moldova, în cazul cînd cuantumul pensiei, calculat în conformitate cu prezenta lege, nu atinge această sumă.~~

~~—(2) Pensia minimă pentru limită de vîrstă se stabilește în euaantum de 25% din salariul mediu pe țară pentru anul precedent anului intrării în vigoare a prezentei legi. Pensia minimă se indexează ulterior în modul prevăzut la art.13.~~

~~—(3) Pensia minimă pentru agricultori se stabilește în proporție de 85% din euaantumul pensiei minime pentru limită de vîrstă prevăzut la alin.(2).~~

~~—(4) Cuantumul minim al pensiei de invaliditate și al pensiei de urmaș se determină în raport procentual față de cuantumul minim al pensiei pentru limită de vîrstă.~~

Articolul 13. Indexarea pensiei

Pensiile se indexează anual, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie media dintre creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum și creșterea anuală a salariului mediu pe țară pentru anul precedent, determinate în modul stabilit de Guvern, indexării fiind supusă numai partea de pensii achitată din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.

[Art.13 modificat prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742\]](#)

~~Pensiile se indexează anual, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie media dintre creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum și creșterea anuală a salariului mediu pe țară pentru anul precedent, determinate în modul stabilit de Guvern, indexării fiind supusă numai suma care nu depășește mărimea a 3 pensii minime pentru limită de vîrstă prevăzute pentru categoria respectivă de pensionari.~~

[\[Art.13 modificat prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265\]](#)

Articolul 13. Indexarea pensiei

~~(1) Cuantumul pensiilor din sistemul public se indexează anual în cazul creșterii ratei inflației cu cel puțin 5% față de indexarea precedentă.~~

~~(2) Indexarea pensiilor în anul bugetar se efectuează prin hotărîre de Guvern.~~

Secțiunea 2

Pensia pentru limită de vîrstă

Articolul 14. Dreptul la pensie pentru limită de vîrstă

Dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se acordă dacă sînt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute la art.41 și 42.

Articolul 15. Condițiile de stabilire a pensiei pentru limită de vîrstă

(1) Pensia integrală pentru limită de vîrstă se stabilește la împlinirea vîrstelor prevăzute la art.41, cu condiția realizării unui stagi de cotizare prevăzut la art.42.

(2) Asiguratul care, la împlinirea vîrstei standard de pensionare, nu îndeplinește condiția privind stagiul total de cotizare, dar confirmă un stagi de cotizare de cel puțin 20 de ani, are dreptul la o pensie parțială, calculată proporțional numărului de ani de cotizare.

Articolul 16. Calcularea pensiei pentru limită de vîrstă

(1) Cuantumul integral al pensiei pentru limită de vîrstă se determină din calculul a 1,2% din venitul asigurat specificat la art.8 pentru fiecare an de cotizare din stagiul necesar de 35 de ani.

(2) Asiguratul care a realizat un stagi de cotizare mai mare de 35 de ani beneficiază, pentru fiecare an de cotizare în plus, de un spor, la pensia integrală, de 2% din venitul asigurat.

(3) În cazul în care asiguratul îndeplinește condițiile de pensionare prevăzute la art.15 alin.(1), dar nu-și exercită dreptul la pensie, la stabilirea pensiei el beneficiază, pentru fiecare an de cotizare realizat după împlinirea vîrstei standard de pensionare, de un spor la pensie de 2% din venitul asigurat.

(4) Formulele de calcul ale pensiei pentru limită de vîrstă sînt redate în anexa nr.2, parte integrantă a prezentei legi.

(5) În cazul în care cuantumul pensiei calculat pentru un stagi de cotizare de 35 de ani este mai mic decît cuantumul pensiei minime, se acordă pensie minimă.

[Art.16 al.\(6\) exclus prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742, al.\(7\) devine a.\(6\)\]](#)

~~(6) Pensia minimă se majorează în condițiile alin.(2) și (3).~~

(6) În cazul în care pensia calculată în condițiile unui stagi de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decît pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat.

Articolul 17. Plata pensiei pentru limită de vîrstă

(1) Pensia pentru limită de vîrstă se plătește integral, inclusiv pensionarilor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat.

(2) Plata pensiei pentru limită de vîrstă persoanelor care se află la întreținerea deplină a statului se efectuează în mărime de 25% din pensia stabilită.

(3) Plata pensiei pentru limită de vîrstă se suspendă pentru persoanele private de libertate și se reia retroactiv după dispariția acestui temei, dar nu mai mult decît pentru 3 ani din luna depunerii cererii respective.

[Art.17 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742\]](#)

~~Articolul 17. Plata pensiei pentru limită de vîrstă
către pensionarii care realizează venituri~~

~~Pensionarilor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pensia se plătește integral.~~

[\[Art.17 în redacția Legii nr.552-XIV din 28.07.99\]](#)

[\[Se declară neconstituțională dispoziția art.17 prin HCC nr.27 din 18.05.99\]](#)

Secțiunea 3

Pensia de invaliditate

Articolul 18. Constatarea invalidității

Starea de invaliditate, cauzele, gradul și timpul apariției ei se constată de către Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității (C.E.M.V.) în baza unor regulamente aprobate de Guvern.

Articolul 19. Condițiile de stabilire a pensiei de invaliditate

(1) Are dreptul la pensie de invaliditate asiguratul care și-a pierdut total sau parțial capacitatea de muncă din cauza:

- a) unei boli obișnuite;
- b) unui accident de muncă;
- c) unei boli profesionale.

(2) În raport cu gradul de pierdere a capacității de muncă, se stabilesc trei grade de invaliditate.

[Art.19 al\(3\) exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742\]](#)

[Art.19 al\(3\) exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742\]](#)

~~(3) Pensia de invaliditate se acordă numai pînă la împlinirea vîrstelor standard de pensionare.~~

Articolul 20. Stagiul de cotizare pentru pensia de invaliditate

(1) Asiguratul încadrat într-un grad de invaliditate cauzată de o boală obișnuită beneficiază de o pensie de invaliditate dacă îndeplinește condițiile de stagiul de cotizare, în raport cu vîrsta la data constatării invalidității, conform tabelului nr.1:

Tabelul nr.1.

Vîrsta la data constatării invalidității	Stagiul de cotizare (ani)
Pînă la 23 de ani	1
23-26 de ani	2
26-31 de ani	3
peste 31 de ani	5

[Art.20 al.\(1\) modificat prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742\]](#)

~~(1) Asiguratul încadrat într-un grad de invaliditate cauzată de o boală obișnuită beneficiază de o pensie de invaliditate dacă îndeplinește condițiile de stagiul de cotizare, în raport cu vîrsta la data constatării invalidității, conform tabelului nr.1:~~

Vîrsta la data constatării invalidității	Stagiul de cotizare (ani)
Sub 23 de ani	2
23 - 26 de ani	3
26 - 31 de ani	4
peste 31 de ani	5

(2) Pensia de invaliditate cauzată de un accident de muncă sau boală profesională se stabilește indiferent de stagiul de cotizare.

(3) În cazul transferării de la pensia de invaliditate cauzată de un accident de muncă sau de o boală profesională la pensia de invaliditate cauzată de o boală obișnuită, stagiul de cotizare necesar se stabilește în raport cu vârsta de la data constatării inițiale a invalidității.

Articolul 21. Calcularea pensiei de invaliditate

(1) Cuantumul pensiei de invaliditate se calculează în raport cu gradul de invaliditate conform formulelor din anexa nr.3, parte integrantă a prezentei legi.

(2) În cazul în care cuantumul pensiei de invaliditate, calculat conform alin.(1), este mai mic decât cuantumul pensiei minime, se acordă pensie minimă.

[Art.21 al.(3) exclus prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265 al.(4) devine (3)]

~~(3) Cuantumul pensiei minime constituie pentru gradele I și II de invaliditate 100%, iar pentru gradul III de invaliditate 50% din pensia minimă pentru limită de vârstă.~~

(3) Încadrarea în alt grad de invaliditate condiționează modificarea cuantumului pensiei conform unei noi decizii a C.E.M.V.

Articolul 22. Reluarea drepturilor la pensia de invaliditate

(1) Pensionarul de invaliditate este supus reexpertizării medicale în termenele stabilite de C.E.M.V.

(2) După fiecare reexpertizare, dreptul la pensia de invaliditate se menține, se modifică sau se suspendă în conformitate cu decizia C.E.M.V. Modificarea și suspendarea se efectuează începând cu luna următoare celei în care s-a emis decizia medicală respectivă.

(3) Neprezentarea la reexpertizarea medicală atrage încetarea plății pensiei, începând cu luna următoare. Reluarea în plată a pensiei de invaliditate se efectuează din ziua constatării invalidității dacă reexpertizarea a avut loc în termen de până la 3 ani după încetarea plății.

(4) Dacă reexpertizarea a avut loc după expirarea a 3 ani de la încetarea plății pensiei, reluarea dreptului la pensia de invaliditate se efectuează în condițiile art.20 și 21.

Articolul 23. Plata pensiei de invaliditate

(1) Pensia de invaliditate se plătește integral, inclusiv pensionarilor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat.

(2) Plata pensiei de invaliditate persoanelor care se află la întreținerea deplină a statului se efectuează în mărime de 25% din pensia stabilită.

(3) Plata pensiei de invaliditate se suspendă pentru persoanele private de libertate și se reia retroactiv după dispariția acestui temei, dar nu mai mult decât pentru 3 ani din luna depunerii cererii respective.

[Art.23 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~Articolul 23. Plata pensiei către invalizii care realizează venituri~~

~~—Beneficiarului de pensie de invaliditate care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pensia se plătește integral.~~

[Art.23 în redacția Legii nr.552-XIV din 28.07.99]

[Se declară neconstituțională dispoziția art.23 prin HCC nr.27 din 18.05.99]

Secțiunea 4

Pensia de urmaș

Articolul 24. Dreptul la pensia de urmaș

Pensia de urmaș se acordă dacă persoana decedată era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii în conformitate cu prezenta lege.

[Art.24 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

[Art.24 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~Pensia de urmaș se acordă dacă persoana decedată era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.~~

Articolul 25. Persoanele care au dreptul la pensie de urmaș

(1) Se stabilește pensie de urmaș:

a) copiilor până la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățământ de zi (secundar, secundar profesional și superior), până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani;

b) soțului supraviețuitor dacă, la momentul decesului susținătorului sau pe parcursul a 5 ani după deces, a împlinit vârsta de pensionare prevăzută la art.41 sau a fost încadrat în gradul I sau II de invaliditate, a avut cel puțin 15 ani de căsătorie cu persoana decedată și nu s-a recăsătorit;

c) soțului supraviețuitor sau tutorelui (curatorului) care are în îngrijire copii sub vârsta de 3 ani ai susținătorului decedat, pe perioadele de neîncadrare în muncă sau de aflare în concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani;

[Art.25 lit.c) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~e) soțului supraviețuitor sau persoanei care are în îngrijire copii sub vârsta de 3 ani ai susținătorului, pe perioadele de neîncadrare în muncă.~~

(2) Pensia de urmaș, stabilită copiilor, se păstrează și după înfierea lor. În caz de deces al înfiectorului, copiii înfiați pot opta pentru o singură pensie: sau pentru părintele decedat, sau pentru înfiectorul decedat.

[Art.25 al.(2) introdus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

Articolul 26. Calcularea pensiei de urmaș

(1) Pensia de urmaș, în cazul în care susținătorul era beneficiar de pensie pentru limită de vârstă sau de pensie de invaliditate de gradul I, se stabilește procentual din pensia aflată în plată, iar în cazul în care susținătorul nu era beneficiar de pensie sau era beneficiar de pensie de invaliditate de gradul II sau III - procentual din pensia potențială calculată pentru gradul I de invaliditate. Cuantumul pensiei de urmaș se calculează, în funcție de numărul urmașilor, astfel:

- a) pentru un singur urmaș - 50%;
- b) pentru doi urmași - 75%;
- c) pentru trei și mai mulți urmași - 100%.

[Art.26 al.(1) modificat prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265]

~~(1) Pensia de urmaș se stabilește procentual din pensia aflată în plată sau din pensia potențială pentru limită de vârstă a susținătorului calculată conform formulei indicate la alin.(2) din anexa nr.2 în funcție de numărul urmașilor, astfel:~~

- ~~a) pentru un singur urmaș - 50%;~~
- ~~b) pentru doi urmași - 75%;~~
- ~~c) pentru trei și mai mulți urmași - 100%.~~

(2) Cuantumul minim al pensiei de urmaș se stabilește în funcție de numărul urmașilor, în următoarele proporții în raport cu pensia minimă pentru limită de vârstă pentru categoria respectivă de pensionari (agricultori sau alți beneficiari):

[Art.26 al.(2) modificat prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265]

~~(2) Cuantumul minim al pensiei de urmaș se stabilește în funcție de numărul urmașilor, în următoarele proporții în raport cu pensia minimă pentru limită de vârstă:~~

- a) pentru un singur urmaș - 50%;
- b) pentru doi urmași - 75%;
- c) pentru trei și mai mulți urmași - 100%.

(3) Cuantumul pensiei de urmaș, în cazul orfanilor de ambii părinți, reprezintă însumarea drepturilor de urmaș calculate după fiecare părinte.

(4) Cuantumul minim al pensiei de urmaș pentru fiecare copil, în cazul orfanilor de ambii părinți, nu poate fi mai mic de 50% din pensia minimă pentru limită de vârstă pentru categoria respectivă de pensionari. În cazul în care unul dintre părinți se încadra în categoria de agricultori, cuantumul minim al pensiei de urmaș pentru fiecare copil nu poate fi mai mic de 50% din pensia minimă pentru limită de vârstă prevăzută pentru alți beneficiari.

[Art.26 al.(4) modificat prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265]

~~(4) Cuantumul minim al pensiei de urmaș pentru fiecare copil, în cazul orfanilor de ambii părinți, nu poate fi mai mic de 50% din pensia minimă pentru limită de vârstă.~~

[Art.26 al.(5) exclus prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265]

[Art.26 al.(5) exclus prin L146/27.03.03, MO60/01.04.03 art.265]

(5) Cuantumul pensiei de urmaș se stabilește luîndu-se ca bază de calcul:

a) ~~pensia susținătorului decedat, dacă acesta era pensionar, sau pensia potențială de gradul I în cazul invalizilor de gradul II și III;~~

b) ~~pensia pentru limită de vîrstă, la care susținătorul ar fi avut dreptul, în condițiile legii, luîndu-se în considerare contribuțiile depuse.~~

Articolul 27. Plata pensiei de urmaș

(1) Categoriilor de urmași prevăzute la art.25 lit.a) se plătește integral pensia de urmaș.

(2) Categoriilor de urmași prevăzute la art.25 lit.b) și c) pensia de urmaș se plătește numai în cazul în care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat.

Articolul 28. Recalcularea pensiei de urmaș

În cazul modificării numărului de urmași, pensia se recalculează potrivit noii situații. Recalcularea se face începînd cu luna următoare celei în care au intervenit modificările sau a fost solicitată recalcularea.

Articolul 29. Separarea unei părți din pensia de urmaș

(1) Beneficiarul pensiei de urmaș este în drept să solicite separarea părții de pensie ce i se cuvine.

(2) Separarea părții de pensie se face începînd cu luna următoare celei în care a fost solicitată.

(3) Partea de pensie pentru un urmaș se determină prin împărțirea cuantumulului pensiei stabilite la numărul de beneficiari ai pensiei de urmaș.

Capitolul III

STABILIREA PENSIEI

Articolul 30. Organele care efectuează stabilirea și plata pensiilor

(1) Pensiile se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale.

(2) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

[Art.30 al(2) introdus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742 al.(2) devine al.(3)]

(3) Modul de organizare a activităților privind stabilirea și plata pensiilor se stabilește de Guvern.

Articolul 31. Solicitarea pensiei

(1) Pensia se acordă la cererea persoanei îndreptățite, a tutorelui (curatorului) acesteia.

(2) Cererea de pensionare și actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu.

(3) Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale și semnată de conducătorul acestuia, în termen de 15 zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

(4) Decizia cu privire la respingerea cererii de pensionare și motivul respingerii se expediază solicitantului în termen de 5 zile de la data emiterii.

[Art.31 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

Articolul 31. Solicitarea pensiei

(1) ~~Pensia se acordă la cererea persoanei îndreptățite, a tutorelui sau a curatorului acesteia.~~

(2) ~~Cererea de pensionare, împreună cu actele care dovedesc îndeplinirea condițiilor prevăzute în prezenta lege, se depune la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului.~~

(3) ~~Acordarea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale în termen de 15 zile de la data depunerii cererii.~~

(4) ~~Decizia de pensionare se comunică în scris solicitantului în termen de 5 zile de la data emiterii.~~

Articolul 32. Termenele de acordare a dreptului la pensie

(1) Pensia pentru limită de vîrstă se stabilește pe viață.

(2) Pensia de invaliditate se stabilește pe perioada cît durează invaliditatea, confirmată de C.E.M.V..

Art.32 al.(2) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

(2) ~~Pensia de invaliditate se stabilește pe perioada cît durează invaliditatea, confirmată de C.E.M.V., dar nu mai mult decît pînă la împlinirea vîrstelor standard de pensionare.~~

(3) Pensia de urmaș se stabilește pe perioada îndeplinirii condițiilor prevăzute la art.25.

(4) Se stabilesc următoarele termene de acordare a drepturilor la pensie în funcție de categoria pensiei solicitate:

a) la pensia pentru limită de vîrstă - de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare prevăzute de prezenta lege, dacă cererea și actele necesare a fost depusă în termen de 30 de zile de la această dată;

b) la pensia de invaliditate - de la data emiterii deciziei C.E.M.V. de încadrare în grad de invaliditate, dacă cererea și actele necesare a fost depusă în termen de 60 de zile de la această dată;

c) la pensia de urmaș - de la data decesului susținătorului, dacă cererea și actele necesare a fost depusă în termen de 90 de zile de la această dată;

[Art.32 al.(4) lit.a);b);c) modificate prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742

~~a) la pensia pentru limită de vîrstă - de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare prevăzute de prezenta lege, dacă cererea și actele necesare a fost depusă în termen de 30 de zile de la această dată;~~

~~b) la pensia de invaliditate - de la data emiterii deciziei C.E.M.V. de încadrare în grad de invaliditate, dacă cererea și actele necesare a fost depusă în termen de 60 de zile de la această dată;~~

~~e) la pensia de urmaș - de la data decesului susținătorului, dacă cererea și actele necesare a fost depusă în termen de 90 de zile de la această dată;~~

[Art.32 al.(4) lit.d) exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

[Art.32 al.(4) lit.d) exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~d) la toate categoriile de pensii în situațiile în care s-au depășit termenele prevăzute la lit.a), b) și e) - de la data depunerii cererii.~~

(5) În cazurile în care actele necesare au fost depuse după expirarea termenelor prevăzute la alin.(4) lit.a), b) și c), pensia se acordă de la data prezentării ultimului act necesar.

(6) În cazurile în care au fost depășite termenele de depunere a cererii prevăzute la alin.(4) lit.a), b) și c), pensia se acordă de la data prezentării ultimului act necesar.

[Art.32 al.(5);(6) introduse prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

Articolul 33. Reexaminarea drepturilor la pensie

(1) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul:

a) apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie;

b) transferării la altă categorie de pensie.

(2) Reexaminarea drepturilor la pensie în cazul prevăzut la alin.(1) lit.a) se efectuează și pentru pensionarii care și-au realizat dreptul la pensie pînă la 1 ianuarie 1999, dar numai la prezentarea documentelor ce confirmă stagiul de cotizare.

(3) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în condițiile prezentei legi.

(4) Pensionarul care solicită transferul la una din categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege și care a beneficiat anterior de această categorie de pensie poate opta pentru pensia calculată în condițiile prezentei legi sau pentru pensia stabilită anterior.

(5) Noile drepturi la pensie se acordă începînd cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea și actele necesare la organul de asigurări sociale.

[Art.33 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

[Art.33 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

Articolul 33. Reexaminarea drepturilor la pensie

~~(1) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează la apariția unor circumstanțe noi, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie.~~

~~(2) Noile drepturi la pensie se acordă începînd cu luna următoare celei în care s-au constatat noile circumstanțe.~~

Capitolul IV

PLATA PENSIEI

Articolul 34. Modul de plată a pensiei

(1) Plata pensiei se face lunar pentru luna în curs în localitatea de domiciliu.

[Alin.1 în redacția Legii nr.552-XIV din 28.07.99]

(2) Pensia se plătește personal titularului, tutorelui, curatorului, mandatarului acestora.

(3) Pensia se plătește mandatarului numai la prezentarea procurii, a cărei valabilitate nu poate fi mai mare de 6 luni consecutive.

Articolul 35. Plata retroactivă

(1) Pensia neîncasată la timp se plătește retroactiv pe o perioadă de cel mult 3 ani pînă la data solicitării.

(2) Pensia neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia se achită fără nici un fel de limite în termen.

Articolul 36. Plata pensiei către persoana care și-a stabilit domiciliul în străinătate

(1) Asiguratului care își stabilește domiciliul în străinătate nu i se acordă drept la pensie conform prezentei legi.

(2) Beneficiarului de pensie care își stabilește domiciliul în străinătate pensia stabilită se plătește anticipat pe 6 luni, începînd cu luna următoare celei în care titularul a fost scos din evidență în localitatea de domiciliu.

[Art.36 al.(2) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(2) Pensionarului care își stabilește domiciliul în străinătate pensia stabilită se plătește anticipat pe 6 luni, începînd cu luna următoare celei în care titularul a fost scos din evidență în localitatea de domiciliu.~~

Articolul 37. Plata pensiei neîncasate de beneficiarul decedat

(1) Pensia rămasă neîncasată de către beneficiarul decedat se plătește soțului supraviețuitor, părinților sau copiilor acestuia.

(2) Pensia, neplătită la timp beneficiarului decedat din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia, în cazul cînd lipsesc persoanele care sînt în drept să o primească, conform alin.(1), se plătește integral persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

[Art. 37 alin.(2) introdus prin L950/21.04.2000, MO65-67/08.06.2000 art.464]

Articolul 38. Reținerile din pensie

(1) Reținerile din pensie se efectuează în temeiul:

a) deciziilor, hotărîrilor și sentințelor judecătorești;

b) deciziilor organelor administrative, care urmează a fi executate în mod obligatoriu;

c) deciziilor organului de asigurări sociale, la recuperarea sumelor cu titlu de pensie plătite necuvenit din vina beneficiarului.

(2) Rețineri din pensia de urmaș, stabilită părintelui sau tutorelui (curatorului), pentru copii nu se efectuează, cu excepția cazurilor de plată necuvenită.

[Art.38 al.(2) introdus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

Articolul 39. Obligațiuni și responsabilități

(1) Organul de asigurări sociale este obligat să informeze anual asiguratul despre situația curentă a contului personal al acestuia.

(2) Angajatorul este obligat să prezinte organului de asigurări sociale informații privind asiguratul angajat, datele necesare ținerii contului personal al acestuia.

(3) Angajatorul este obligat să comunice, în termen de 5 zile de la angajarea pensionarului, acest fapt organului de asigurări sociale care efectuează plata pensiei.

(4) Angajatorul este obligat să prezinte organului de asigurări sociale sau persoanei îndreptățite, în termen de 10 zile de la solicitare, informații necesare pentru stabilirea pensiei.

[Art.39 al.(4) introdus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

[Al.(4) devine (6); al.(6) devine (7) prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

(5) Angajatorul și angajatul poartă răspundere, în modul stabilit de legislația în vigoare, pentru autenticitatea actelor și datelor prezentate organului de asigurări sociale.

(6) Pensionarul este obligat să comunice, în termen de 30 de zile, organului de asigurări sociale care efectuează plata pensiei noile circumstanțe care pot avea ca urmare schimbarea cuantumului pensiei sau suspendarea ei.

(7) În cazul în care prezentarea de date false are ca efect cheltuirea nejustificată de mijloace la plata pensiilor, persoana vinovată restituie în fondul de pensii

sumele încasate necuvenit.

Articolul 40. Contestarea deciziei de pensionare

(1) Decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale.

(2) În caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

[Art.40 al.(1)-(2) modificate prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(1) Decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la fondul de pensii.~~

~~(2) În caz de dezacord cu decizia fondului de pensii, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.~~

[Art.40. (2) modificat prin L240/13.06.03, MO138/08.07.03 art.557]

~~(2) În caz de dezacord cu decizia fondului de pensii, aceasta poate fi atacată în justiție.~~

Capitolul V

VÎRSTELE DE PENSIONARE ȘI STAGIILE DE COTIZARE

Articolul 41. Vârstele de pensionare

(1) Începînd cu 1 ianuarie 1999, vîrstele de pensionare se stabilesc la 60 de ani 6 luni pentru bărbați și la 55 de ani 6 luni pentru femei. În fiecare an ulterior, vîrstele de pensionare se majorează cu 6 luni. Începînd cu 1 ianuarie 2003 pînă la 31 decembrie 2007 inclusiv, se stabilesc vîrstele de pensionare necesare obținerii dreptului la pensie pentru limită de vîrstă de 62 de ani pentru bărbați și de 57 de ani pentru femei, conform tabelului nr. 2.

Tabelul nr. 2

De la 1 ianuarie	Vîrstele de pensionare	
	Bărbați	Femei
1	2	3
1999	60 ani 6 luni	55 ani 6 luni
2000	61 ani	56 ani
2001	61 ani 6 luni	56 ani 6 luni
2002	62 ani	57 ani
2003	62 ani	57 ani
2004	62 ani	57 ani
2005	62 ani	57 ani
2006	62 ani	57 ani
2007	62 ani	57 ani

[Art.41. al.1 modificat L1485/22.11.02, MO161/03.12.02 art.1264]

~~Articolul 41. Vîrstele de pensionare în perioada anilor 1999-2011~~

~~(1) Începînd cu 1 ianuarie 1999, vîrstele de pensionare se stabilesc la 60 de ani 6 luni pentru bărbați și la 55 de ani 6 luni pentru femei. În fiecare an ulterior, vîrstele de pensionare se majorează cu 6 luni. Începînd cu 1 ianuarie 2008, se stabilesc vîrstele standard de pensionare de 65 de ani pentru bărbați și de 60 de ani pentru femei conform tabelului nr.2.~~

~~Tabelul nr.2.~~

De la 1 ianuarie	Vîrsta de pensionare	
	Bărbați	Femei
1999	60 ani 6 luni	55 ani 6 luni

2000	61 ani	56 ani
2001	61 ani 6 luni	56 ani 6 luni
2002	62 ani	57 ani
2003	62 ani 6 luni	57 ani 6 luni
2004	63 ani	58 ani
2005	63 ani 6 luni	58 ani 6 luni
2006	64 ani	59 ani
2007	64 ani 6 luni	59 ani 6 luni
2008	65 ani	60 ani

(2) Începînd cu 1 ianuarie 1999, pentru femeile care au născut și au educat pînă la vîrsta de 8 ani 5 și mai mulți copii se stabilește vîrsta de pensionare de 50 de ani și 9 luni. În fiecare an ulterior, vîrsta de pensionare se majorează cu 9 luni. Începînd cu 1 ianuarie 2011, se stabilește vîrsta de pensionare de 60 de ani (tabelul nr.3).

Tabelul nr.3

De la 1 ianuarie	Vîrsta de pensionare a mamelor cu 5 și mai mulți copii
1999	50 ani 9 luni
2000	51 ani 6 luni
2001	52 ani 3 luni
2002	53 ani
2003	53 ani 9 luni
2004	54 ani 6 luni
2005	55 ani 3 luni
2006	56 ani
2007	56 ani 9 luni
2008	57 ani 6 luni
2009	58 ani 3 luni
2010	59 ani
2011	60 ani

(3) Începînd cu 1 ianuarie 1999, se stabilește vîrsta de pensionare a persoanelor ocupate la lucrări foarte nocive și foarte grele (prevăzute de Lista nr. 1 a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor ce acordă dreptul la pensie pentru limită de vîrstă în condiții avantajoase, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992) de 50 de ani 9 luni pentru bărbați și de 45 de ani 9 luni pentru femei. În fiecare an ulterior, pînă la 1 ianuarie 2018, vîrsta de pensionare se majorează cu 9 luni pentru bărbați și pentru femei. Începînd cu 1 ianuarie 2018, se stabilește vîrsta de pensionare de 65 de ani pentru bărbați și de 60 de ani pentru femei (tabelul nr. 4).

Tabelul nr.4

De la 1 ianuarie	Vîrsta de pensionare a persoanelor ocupate la lucrări foarte nocive și foarte grele	
	Bărbați	Femei
1	2	3
1999	50 ani 9 luni	45 ani 9 luni
2000	51 ani 6 luni	46 ani 6 luni
2001	52 ani 3 luni	47 ani 3 luni
2002	53 ani	48 ani
2003	53 ani 9 luni	48 ani 9 luni
2004	54 ani 6 luni	49 ani 6 luni
2005	55 ani 3 luni	50 ani 3 luni

2006	56 ani	51 ani
2007	56 ani 9 luni	51 ani 9 luni
2008	57 ani 6 luni	52 ani 6 luni
2009	58 ani 3 luni	53 ani 3 luni
2010	59 ani	54 ani
2011	59 ani 9 luni	54 ani 9 luni
2012	60 ani 6 luni	55 ani 6 luni
2013	61 ani 3 luni	56 ani 3 luni
2014	62 ani	57 ani
2015	62 ani 9 luni	57 ani 9 luni
2016	63 ani 6 luni	58 ani 6 luni
2017	64 ani 3 luni	59 ani 3 luni
2018	65 ani	60 ani.

[Art.41 modificat prin L1038/09.06.2000, MO77/04.07.2000]

Articolul 42. Stagiul de cotizare pe perioada 1999-2008

(1) Începînd cu 1 ianuarie 1999, se stabilește stagiul de cotizare necesar obținerii drepturilor la pensie pentru limită de vîrstă de 26 de ani pentru bărbați și de 22 de ani pentru femei. În fiecare an ulterior, stagiul de cotizare crește cu 1 an pentru bărbați și cu 2 ani pentru femei pînă la 1 ianuarie 2004, iar începînd cu 1 ianuarie 2004 cu 1 an pentru bărbați și femei pînă va fi de 35 de ani (tabelul nr.5).

[Alin.1 modificat prin Legea nr.552-XIV din 28.07.99]

Tabelul nr.5

De la 1 ianuarie	Stagiul de cotizare	
	Bărbați	Femei
1999	26	22
2000	27	24
2001	28	26
2002	29	28
2003	30	30
2004	31	31
2005	32	32
2006	33	33
2007	34	34
2008	35	35

(2) Se stabilește stagiul special realizat la lucrări foarte nocive și foarte grele, necesar obținerii drepturilor la pensie pentru limită de vîrstă persoanelor indicate la art.41 alin.(3), de 10 ani pentru bărbați și de 7 ani și 6 luni pentru femei.

(3) Stagiul special se ia în considerare dacă a fost realizat pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Capitolul VI

PENSII PENTRU UNELE CATEGORII DE CETĂȚENI

Articolul 43. Condițiile de stabilire a pensiilor pentru deputații

în Parlament și membrii de Guvern

(1) Asiguratul care a activat cel puțin 2 ani în calitate de deputat în Parlamentul permanent sau a deținut funcții remunerate în Parlamentul de legislatura a XII-a ori în Sovietul Suprem al R.S.S. Moldovenești, a atins vîrsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1) și a realizat stagiul total de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) are dreptul la pensie, calculată în cuantum de 42% din venitul mediu lunar asigurat al deputatului în exercițiu în funcția respectivă deținută în Parlament la data stabilirii pensiei.

(2) Asiguratul care a activat cel puțin 2 ani în calitate de membru de Guvern, a atins vârsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1) și a realizat stagiul total de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) are dreptul la pensie, calculată în cuantum de 42% din venitul mediu lunar asigurat al membrului de Guvern în exercițiu în funcția respectivă deținută în Guvern la data stabilirii pensiei.

Articolul 44. Condițiile de stabilire a pensiilor pentru funcționarii publici

(1) Asiguratul cu statut de funcționar public care a atins vârsta de pensionare prevăzută la art.41 alin.(1) și a realizat un stagiul total de cotizare de cel puțin 15 ani în serviciul public și stagiul total de cotizare conform art.42 alin.(1) are dreptul la pensie calculată în cuantum de 42% din venitul mediu lunar asigurat, determinat conform art.45 alin.(1). Modul de calculare a stagiului de cotizare în serviciul public se stabilește de Guvern.

(2) Asiguratul cu statut de funcționar public care, pînă la 1 ianuarie 2004, a realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 15 ani în serviciul public poate beneficia de dreptul la pensionare anticipată, conform tabelului nr.6, cu condiția realizării stagiului total de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1), pensia fiind calculată în cuantum de 42% din venitul mediu lunar asigurat, determinat conform art.45 alin.(1).

Tabelul nr.6

Stagiul de cotizare în serviciul public Micșorarea vârstei de pensionare
prevăzută la art. 41 alin.(1)

Cel puțin 20 de ani Cu 5 ani

Cel puțin 15 ani Cu 4 ani

(3) Persoana care a activat în serviciul public cel puțin 15 ani pînă la data intrării în vigoare a Legii nr.1263-XIII din 17 iulie 1997 despre Regulamentul de conferire a gradelor de calificare funcționarilor publici, a atins vârsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1), și a realizat stagiul total de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1), poate beneficia de o pensie în mărime de 42% din venitul mediu lunar asigurat, determinat în conformitate cu art.45 alin.(2).

Articolul 45. Determinarea venitului mediu lunar asigurat pentru calcularea pensiilor funcționarilor publici

(1) La calcularea pensiilor funcționarilor publici se ia în considerare toată perioada de activitate în serviciul public, realizată după 1 ianuarie 1999, dar care nu va depăși 15 ani, salariul mediu lunar pentru fiecare an luat în calcul fiind limitat la 3 salarii medii lunare pe țară pentru anul respectiv.

(2) La calcularea pensiilor persoanelor care nu au activat în serviciul public după 1 ianuarie 1999, venitul mediu asigurat se determină din salariul mediu lunar asigurat pentru ultimele 60 de luni consecutive de activitate în serviciul public, care se actualizează prin înmulțirea coeficientului individual, determinat pentru această perioadă, în modul prevăzut în anexa nr.4, la valoarea ce constituie media salariilor medii pe țară pentru toată perioada de după 1 ianuarie 1999 pînă în anul precedent anului de realizare (reexaminare) a drepturilor la pensie. Coeficientul individual nu poate depăși 1,5.

Articolul 46. Condițiile de stabilire a pensiilor pentru aleșii locali

(1) Asiguratul care a activat cel puțin 8 ani în funcția de președinte, vicepreședinte al consiliului raional (județean) sau primar, a atins vârsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1), și a realizat stagiul total de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) are dreptul la pensie calculată în cuantum de 42% din venitul mediu lunar, determinat conform art.45.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică și persoanelor care, la data intrării în vigoare a Legii nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998 privind administrația publică locală, exercitau funcția de președinte, vicepreședinte al consiliului raional (județean) sau primar.

Articolul 47. Sporul la pensie pentru unele categorii de asigurați

(1) Asigurații cărora li s-a stabilit pensie conform art.44 beneficiază de un spor la pensie de 20% din venitul mediu lunar asigurat și de cîte 2% pentru fiecare an complet de stagiul de cotizare în serviciul public peste 15 ani, dar nu mai mult de 33%.

(2) Asigurații cărora li s-a stabilit pensia conform art.46 pentru 8 ani de stagiul de cotizare în funcțiile respective beneficiază de un spor la pensie de 20 % din venitul mediu lunar asigurat al persoanei în exercițiu în funcția respectivă la momentul stabilirii pensiei și de cîte 2% pentru fiecare an complet de stagiul de cotizare în aceste funcții, dar nu mai mult de 33 %.

Articolul 48. Plata pensiilor și sporurilor

(1) Persoanelor specificate la art.43, 44 și 46 pensiile se plătesc după cum urmează:

- a) persoanelor care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pensiile se plătesc integral;
- b) persoanelor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat, pînă la atingerea vârstei de pensionare prevăzute la art.41 alin.(1), pensiile nu se plătesc;
- c) persoanelor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat, după atingerea vârstei de pensionare, pensiile se plătesc integral.

(2) Sporurile la pensii se plătesc persoanelor care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat.

Articolul 49. Sursa de finanțare

(1) Cheltuielile pentru achitarea pensiilor sînt suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat, iar cele pentru plata sporurilor la pensie - din bugetul de stat.

(2) Pensiile stabilite pînă la 1 ianuarie 2004 se achită după cum urmează: 50% din mărimea stabilită din bugetul asigurărilor sociale de stat și 50% - din bugetul de stat.

Articolul 50. Pensiile în plată la 1 ianuarie 2004

(1) Pensiile în plată la 1 ianuarie 2004 ale persoanelor specificate la alin.(2) se păstrează în cuantumul stabilit și se indexează conform art.13.

(2) Deputaților și membrilor de Guvern, persoanelor care au ocupat funcții în serviciul public sau au activat în funcția de președinte, vicepreședinte al consiliului raional (județean) sau primar, pensia stabilită pînă la 1 ianuarie 2004 se plătește după cum urmează:

a) persoanelor care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pensiile se plătesc integral;

b) persoanelor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pînă la atingerea vârstei de pensionare prevăzute la art.41 alin.(1), pensiile nu se plătesc, iar după atingerea vârstei de pensionare se plătesc în mărime de 50% din pensia stabilită.

(3) Drepturile de pensie stabilite persoanelor specificate la alin.(2) pot fi reexamine în condițiile prevăzute la art.43, 44, 46 și 47.

[Cap.VI introdus prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742,în vigoare 01.01.04]

[Cap.VI devine VII art.43-48 devin 51-56 prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742]

Capitolul VII

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 51. Activitățile ce se includ în stagiul de cotizare

(1) În afară de perioadele specificate la art.5, în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-au desfășurat următoarele activități pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și de durata programului de muncă. La calcularea vechimii în muncă în colhoz din perioada posterioară anului 1965, în cazul în care membrul de colhoz, nemotivat, nu a îndeplinit minimul stabilit, se ia în calcul perioada de prestare efectivă a activității;

b) activitatea de creație a membrilor uniunilor de creație confirmată de către secretariatele consiliilor de administrație ale uniunilor respective;

c) activitatea în calitate de slujitor și lucrător al cultelor, începînd cu 1 aprilie 1992;

d) îngrijirea unui invalid de gradul I, a unui copil invalid sub vârsta de 16 ani sau a unei persoane care a depășit vârsta de 75 de ani;

e) studiul în instituțiile de învățămînt superior de zi;

f) serviciul militar sau alt serviciu asimilat acestuia.

(2) Modalitatea de includere în stagiul de cotizare a perioadelor indicate la alin.(1) lit.d)-f) se stabilește de către Guvern.

(3) Cheltuielile aferente includerii în stagiul de cotizare a perioadelor specificate la alin.(1) lit.d)-f) se acoperă de la bugetul de stat.

[Art.43 introdus prin L950/21.04.2000, MO65-67/08.06.2000 art.464]

Articolul 52. Confirmarea stagiului de cotizare realizat anterior

implementării evidenței individuale realizat anterior

intrării în vigoare a prezentei legi

(1) Stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit.

(2) Modul de confirmare a stagiului de cotizare menționat la alin.(1) se stabilește de către Guvern.

[Art.52 al.(1) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~Articolul 52. Confirmarea stagiului de cotizare~~

~~— realizat anterior intrării în vigoare a prezentei legi~~

~~(1) Stagiul de cotizare realizat anterior intrării în vigoare a prezentei legi se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit.~~

~~(2) Modul de confirmare a stagiului de cotizare menționat la alin.(1) se stabilește de către Guvern.~~

~~Articolul 53. Calcularea și confirmarea venitului asigurat~~

~~realizat anterior implementării evidenței individuale~~

~~(1) În venitul asigurat realizat anterior datei implementării evidenței individuale se includ toate tipurile de remunerare a muncii, primele și alte plăți asigurate, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, toate tipurile de remunerare a muncii colhoznicilor în gospodăriile colective, plata în natură, cu excepția plăților unice și burselor.~~

[Art.53 denum. și al.(1) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]"

~~Articolul 53. Calcularea venitului asigurat realizat anterior~~

~~— intrării în vigoare a prezentei legi~~

~~(1) În venitul asigurat realizat anterior datei intrării în vigoare a prezentei legi se includ toate tipurile de remunerare a muncii, primele și alte plăți asigurate, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, toate tipurile de remunerare a muncii colhoznicilor în gospodăriile colective, plata în natură, cu excepția plăților unice și burselor.~~

~~(2) Tipurile de venituri neasigurate sînt stabilite de Guvern.~~

~~(3) Venitul asigurat se confirmă prin documentele eliberate de întreprinderi, organizații, instituții în care și-au desfășurat activitatea asigurații sau de organele ierarhic superioare, precum și de arhive. Documentele menționate se perfectează în modul stabilit de Guvern.~~

~~(4) În cazul în care nu este posibil de a prezenta certificatul cu privire la salariu, deoarece documentele nu s-au păstrat din cauza calamităților naturale sau a altor situații excepționale (incendiu, inundație, conflict armat etc.), quantumul pensiei poate fi calculat din salariul mediu al lucrătorului de profesia și calificarea corespunzătoare la data stabilirii pensiei (conform datelor Ministerului Muncii și Protecției Sociale).~~

[Art.53 al.(3)-(4) introduse prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~Articolul 54. Calcularea pensiei pentru limită de vîrstă~~

~~(1) Pensia pentru limită de vîrstă se determină prin cumularea drepturilor la pensie din perioada anterioară și cea posterioară intrării în vigoare a prezentei legi. Formula de calcul a pensiei în aceste cazuri este redată în anexa nr.4, parte integrantă a prezentei legi.~~

~~(2) Asiguratului care, după data intrării în vigoare a prezentei legi, a realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani i se calculează pensie, în temeiul art.16, din venitul mediu lunar asigurat realizat după intrarea în vigoare a prezentei legi, luîndu-se în considerare stagiul de cotizare total.~~

~~(3) În cazul în care quantumul pensiei calculate în condițiile alin.(1) este mai mic decît quantumul pensiei minime prevăzut la art.12, pensia minimă se determină în condițiile art.16 alin.(5)-(6).~~

[Art.54 al.(3) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(3) În cazul în care quantumul pensiei calculate în condițiile alin.(1) este mai mic decît quantumul pensiei minime prevăzut la art.12, pensia minimă se determină în condițiile art.16 alin.(5)-(7).~~

~~Articolul 55. Calcularea pensiei de invaliditate~~

~~(1) Pentru asiguratul încadrat în grad de invaliditate, inclusiv ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, care a realizat stagiul de cotizare necesar stabilirii pensiei pînă și după intrarea în vigoare a prezentei legi, pensia se determină în condițiile art.54 alin.(1).~~

[Art.55 al.(1) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

~~(1) Pentru asiguratul încadrat în grad de invaliditate care a realizat stagiul de cotizare necesar stabilirii pensiei pînă și după intrarea în vigoare a prezentei legi, pensia se determină în condițiile art.46 alin.(1).~~

(2) Pensia de invaliditate pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează în funcție de gradul de invaliditate după una din formulele din anexa nr.5, parte integrantă a prezentei legi.

(3) Pensia de invaliditate pentru perioada posterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează în condițiile art.21.

(4) În cazul în care cuantumul pensiei calculate în condițiile alin.(1) este mai mic decît cuantumul pensiei minime, se stabilește pensie minimă în condițiile art.21 alin.(3).

(5) Începînd cu 1 ianuarie 2010, pensia de invaliditate se calculează în condițiile art.21.

Articolul 56. Calcularea pensiei de urmaș

(1) Pensia potențială de invaliditate de gradul I din care, conform art.26, se stabilește pensia de urmaș se determină în condițiile art.55.

[\[Art.56 al.\(1\) modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742\]](#)

~~(1) Pensia potențială pentru limită de vîrstă din care, conform art.26, se stabilește pensia de urmaș, în cazul susținătorului care, la momentul decesului, și-a realizat stagiul de cotizare pînă și după intrarea în vigoare a prezentei legi, se determină în condițiile art.46 alin.(1).~~

[\[Art.56 al.\(2\);\(3\) excluse prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742 al.\(4\) devie \(2\)\]](#)

[\[Art.56 al.\(2\);\(3\) excluse prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742 al.\(4\) devine \(2\)\]](#)

~~(2) Pensia potențială pentru limită de vîrstă pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează după formula din anexa nr.4 alin.(2).~~

~~(3) Pensia potențială pentru limită de vîrstă pentru perioada posterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează după formula din anexa nr.6, parte integrantă a prezentei legi.~~

(2) În cazul în care cuantumul pensiei calculate în condițiile alin.(1) este mai mic decît cuantumul pensiei minime, se stabilește pensie minimă în condițiile art.26 alin.(2) și (4).

[\[Art.49 exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03, art.\(50\)-\(51\) devine \(57\)-\(58\)\]](#)

~~Articolul 49. Pensiile stabilite pînă la data intrării în
_____ vigoare a prezentei legi~~

~~(1) Pensiile stabilite pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi se recalculează conform formulelor specificate la anexele nr. 4 și nr. 5.~~

~~(2) La transferul de la o categorie de pensie la alta, la încadrarea într-un alt grad de invaliditate, la modificarea numărului de urmași îndreptățiți, pensia se stabilește în condițiile prezentei legi.~~

[\[Art.49 art.\(1\) in redactia L1434/28.12.2000, MO5/18.01.2001\]](#)

~~Articolul 49. Pensiile în plată la data intrării în vigoare
_____ a prezentei legi~~

~~(1) Pensiile în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi se păstrează în cuantumurile stabilite.~~

~~Articolul 57. Pensia unor categorii de angajați din aviația civilă~~

~~(1) Se acordă pensie, cu condiția încetării activității în funcția respectivă, unor categorii de angajați din aviația civilă indiferent de subordonarea departamentală a întreprinderilor în care sînt încadrați:~~

~~a) membrilor de echipaje de aeronave, la împlinirea vîrstei de 45 de ani dacă au realizat în condiții speciale un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani bărbații și 20 de ani femeile;~~

~~b) lucrătorilor care efectuează dirijarea traficului aerian și dispun de adeverință de dispecer la împlinirea vîrstei de 55 de ani bărbații și 50 de ani femeile, dacă au realizat un stagiul de cotizare în funcțiile respective de cel puțin 12 ani și 6 luni bărbații și 10 ani femeile și un stagiul general de cotizare de cel puțin 25 de ani bărbații și 20 de ani femeile;~~

~~c) personalului de ingineri și tehnicieni la împlinirea vîrstei de 55 de ani bărbații și 50 de ani femeile dacă au realizat un stagiul de cotizare în funcțiile respective de cel puțin 20 de ani bărbații și 15 ani femeile și un stagiul general de cotizare de cel puțin 25 de ani bărbații și 20 de ani femeile.~~

(2) Modul de calculare a stagiului de cotizare pentru categoriile de asigurați indicate la alin.(1) și Lista funcțiilor conform cărora se oferă dreptul la pensie în condițiile prezentului articol se determină de Guvern.

(3) Cuantumul pensiei angajaților din aviația civilă constituie 30% din venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimii 3 ani de activitate în funcțiile menționate la alin.(1), dar nu mai mult decât din trei salarii medii pe țară.

(4) Pensia stabilită categoriilor de persoane enumerate la alin.(1) se plătește conform art.17.

[Art.57 al.(4) introdus prin L576/26.12.03, MO6-12/01.01.04 art.84, al.(4) devine (5)]

(5) Prezentul articol se va aplica pe un termen de 10 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

[Art.57 al.(5) modificat prin L576/26.12.03, MO6-12/01.01.04 art.84]

[Art.57 al.(5) modificat prin L576/26.12.03, MO6-12/01.01.04 art.84]

~~(5) Prezentul articol se va aplica pe un termen de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.~~

[Art.50 modificat prin L1126/07.07.2000, MO94/03.08.2000]

[Se declară neconstituțională dispoziția art.50 al.(4) prin HCC nr.27 din 18.05.99]

Articolul 58. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 1999.

(2) La intrarea în vigoare a prezentei legi se abrogă:

 Legea nr.437-XII din 27 decembrie 1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova;

Legea nr.1005-XII din 2 aprilie 1992 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova;

Legea nr.162-XIII din 30 iunie 1994 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova;

Legea nr.452-XIII din 6 mai 1995 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova;

Articolul I din Legea nr.1374-XIII din 19 noiembrie 1997 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

[Poziția în redacția Legii nr.552-XIV din 28.07.99]

Legea nr.1428-XIII din 23 decembrie 1997 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova;

Hotărîrea Sovietului Suprem al Republicii Moldova nr.438-XII din 27 decembrie 1990 despre modul de punere în aplicare a Legii cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova;

Hotărîrea Parlamentului nr.1006-XII din 2 aprilie 1992 privind modificarea și completarea Hotărîrii Parlamentului despre modul de punere în aplicare a Legii cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova;

Hotărîrea Parlamentului nr.1007-XII din 2 aprilie 1992 privind aprobarea Listei nr.3 a lucrătorilor din agricultură, ocupați nemijlocit la producerea producției agricole, cărora li se acordă drepturi la pensie pentru limită de vîrstă în condiții avantajoase.

(3) Guvernul:

- pînă la 1 ianuarie 1999, va abroga Hotărîrea nr.865 din 29 decembrie 1992 cu privire la pensiile pentru vechime în muncă a cadrelor din domeniul învățămîntului și ocrotirii sănătății;

- în termen de 2 luni, va înainta Parlamentului propuneri privind modificarea și completarea legilor și altor acte normative în legătură cu intrarea în vigoare a prezentei legi;

- pe parcursul anului 1999:

va adopta actele normative necesare realizării prezentei legi;

va emite o hotărîre cu privire la transferarea Consiliului de Expertiză Medicală a Vitalității în subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

PREȘEDINTELE

PARLAMENTULUI

Dumitru DIACOV

Chișinău, 14 octombrie 1998.

Nr. 156-XIV.

Anexa nr.1

Formula de calcul a venitului mediu lunar asigurat

Venitul mediu lunar asigurat se calculează după formula:

$$S_a = \left(\sum_{i=1}^n \text{SCON}_i / C_i \right) / n$$

S_a - venitul mediu lunar asigurat;

con i - suma contribuțiilor plătite pentru perioada i de cotizare;

c_i - cota de contribuție stabilită în perioada i de cotizare;

n - numărul lunilor pentru care s-au plătit contribuțiile.

Anexa nr.2

Formulele de calcul al pensiei pentru limită de vîrstă

(1) Pensia integrală pentru limită de vîrstă se calculează după formula:

$$P = [1,2\% \times 35 + 2\% \times (V_t - V_n) + 2\% \times (R - R_n)] \times S_a,$$

în care:

P - cuantumul pensiei;

V_t - stagiul de cotizare realizat, dar nu mai mic de 35 de ani;

V_n - stagiul de cotizare necesar, dar nu mai mic de 35 de ani;

R - vîrsta reală la pensionare;

R_n - vîrsta standard de pensionare;

S_a - venitul mediu lunar asigurat, care pentru fiecare an luat în calcul nu poate depăși 3 salarii medii lunare pe țară pentru anul respectiv.

(2) Dacă asiguratul, la data stabilirii pensiei, nu confirmă stagiul de cotizare necesar, dar realizează un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani, pensia se calculează după formula:

$$P = 1,2\% \times V_t \times S_a.$$

[Anexa nr.2 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

Anexa nr. 2

Formulele de calcul ale pensiei pentru limită de vîrstă

— (1) Pensia integrală pentru limită de vîrstă se calculează după formula:

$$— P = \{1,2\% \times 35 + 2\% \times (V_t - 35) + 2\% \times (R - R_n)\} \times S_a$$

— în care:

— P - cuantumul pensiei;

— V_t - stagiul de cotizare realizat, dar nu mai mic de 35 de ani;

— S_a - venitul mediu lunar asigurat;

— R_n - vîrsta standard de pensionare conform art.15;

— R - vîrsta reală la pensionare.

— (2) În cazul în care asiguratul, la împlinirea vîrstei standard de pensionare prevăzute la art.15, confirmă un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani, dar care nu depășește 35 de ani, pensia se calculează după formula:

$$— P = 1,2\% \times V_t \times S_a$$

Anexa nr. 3

Formulele de calcul ale pensiei de invaliditate

Pensia de invaliditate, în raport cu gradul de invaliditate, se calculează după formulele:

pentru invaliditatea:

de gradul I:

$$V_a$$

$$P = 0,42 \times S_a + \frac{\quad}{V_{\max}} \times S_a \times 0,1$$

de gradul II:

$$V_a$$

$$P = 0,35 \times S_a + \frac{\quad}{V_{\max}} \times S_a \times 0,1$$

de gradul III:

$$V_a$$

$$P = 0,20 \times S_a + \frac{\quad}{V_{\max}} \times S_a \times 0,1$$

[Anexa nr.3 modificat prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

în care:

P - cuantumul pensiei;

S_a - venitul mediu lunar asigurat, realizat după intrarea în vigoare a prezentei legi, dar care nu poate fi mai mare decât mărimea dublă a salariului mediu pe țară pe anul precedent anului stabilirii pensiei;

[Anexa nr.3 indicele S_a modificat prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742]

~~S_a - venitul mediu lunar asigurat, realizat după intrarea în vigoare a prezentei legi, dar care nu poate fi mai mare decât mărimea dublă a venitului mediu asigurat pe țară pe anul precedent anului stabilirii pensiei;~~

V_a - stagiul de cotizare realizat;

V_{\max} - stagiul de cotizare maxim potențial de la vârsta de 18 ani pînă la vîrstele de pensionare stabilite la art.41, dar nu mai mare de 42 de ani.

Anexa nr. 4

Formulele de calcul ale pensiei pentru limită de vîrstă în condițiile art.54 alin.(1)

(1) Pensia pentru limită de vîrstă, în condițiile art.54 alin.(1), se calculează după formula:

$$P_t = \frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_n;$$

în care:

P_t - cuantumul pensiei;

P_v - cuantumul pensiei calculate pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi;

P_n - cuantumul pensiei calculate conform art.16;

V_v - stagiul de cotizare realizat anterior intrării în vigoare a prezentei legi;

V_n - stagiul de cotizare realizat după intrarea în vigoare a prezentei legi;

V_t - stagiul de cotizare total realizat în întreaga activitate.

(2) Pensia pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează după următoarele formule:

1) pentru lucrătorii din agricultură:

$$P_v = p_{m1} + 0,003 * v_t * s_m * K;$$

2) pentru alți beneficiari de pensii pentru limită de vîrstă:

$$P_v = p_{m2} + 0,003 * v_t * s_m * K,$$

în care:

P_v - cuantumul pensiei;

p_{m1} - mărimea minimă de calcul a pensiei pentru limită de vîrstă pentru lucrătorii din agricultură;

p_{m2} - mărimea minimă de calcul a pensiei pentru limită de vîrstă pentru alți beneficiari ai acestei pensii;

V_t - stagiul de cotizare realizat în întreaga perioadă a activității de muncă;

S_m - salariul mediu lunar pe țară din care s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale pentru anul anterior anului de pensionare;

K - coeficientul individual al pensionarului, calculat conform alin. (3).

[Anexa nr. 4 pct.(2) in redactia L1434/28.12.2000, MO5/18.01.2001]

~~(2) Pensia pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează după formula:~~

~~$$P_v = 57 + 0,004 \times V_t \times S_m \times K$$~~

~~— în care:~~

~~S_m - salariul mediu pe țară din care s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale pentru anul anterior anului de pensionare;~~

~~V_t - stagiul de cotizare total realizat în întreaga activitate;~~

~~K - coeficientul individual al pensionarului.~~

(3) Coeficientul individual al pensionarului reprezintă raportul dintre suma salariului pentru oricare 36 de luni consecutive (indiferent de durata întreruperii în muncă) din ultimii 5 ani de muncă anteriori intrării în vigoare a prezentei legi și suma salariului mediu pe țară pentru aceeași perioadă, dar nu poate depăși 5,0. În cazul când vechimea în muncă este mai mică de 36 de luni, coeficientul individual se determină reieșind din timpul real lucrat și nu poate depăși 2,0.

[Alin.3 completat prin Legea nr.552-XIV din 28.07.99]

(4) Pensia, în cazul în care stagiul de cotizare total realizat în întreaga activitate este mai mare decât stagiul de cotizare necesar la data stabilirii ei, se calculează în condițiile art.16, după formula:

$$P = [1,2\% \times 35 + 2\% \times (V_t - V_n) + 2\% \times (R - R_n)] \times S_a,$$

în care:

P - mărimea pensiei;

V_t - stagiul de cotizare total realizat în întreaga activitate, dar nu mai mic decât cel necesar;

V_n - stagiul de cotizare necesar la data obținerii dreptului la pensie;

R - vârsta reală la pensionare;

R_n - vârsta de pensionare necesară la data obținerii dreptului la pensie;

S_a - venitul mediu lunar asigurat.

Dacă asiguratul, la data atingerii vârstei de pensionare prevăzute la art.15, confirmă un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani, dar care nu depășește stagiul de cotizare necesar la data stabilirii pensiei, pensia se calculează după formula:

$$P = 1,2\% \times V_t \times S_a$$

(5) În cazul în care timp de cel puțin 1/2 din stagiul necesar la data stabilirii pensiei asiguratul a avut statut de agricultor și/sau membru de colhoz, pensia se calculează după formula stabilită pentru lucrătorii din agricultură.

[Anexa nr.4 modificat prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742]

Anexa nr. 4

Formulele de calcul ale pensiei pentru limită de vîrstă în condițiile art.46 alin.(1), art.48 alin.(2)

~~— (1) Pensia pentru limită de vîrstă, în condițiile art.46 alin.(1), se calculează după formula:~~

~~$$P_t = \frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_n;$$~~

~~$$P_t = \frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_n;$$~~

~~$$P_t = \frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_n;$$~~

~~— în care:~~

~~P_t - cuantumul pensiei;~~

- Pv – cuantumul pensiei calculate pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi;
- Pn – cuantumul pensiei calculate conform art.16;
- Vv – stagiul de cotizare realizat anterior intrării în vigoare a prezentei legi;
- Vn – stagiul de cotizare realizat după intrarea în vigoare a prezentei legi;
- Vt – stagiul de cotizare total realizat în întreaga activitate.

(2) Pensia pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează după următoarele formule:

1) pentru lucrătorii din agricultură:

$$P_v = P_{m1} + 0,003 * V_t * S_m * K;$$

2) pentru alți beneficiari de pensii pentru limită de vîrstă:

$$P_v = P_{m2} + 0,003 * V_t * S_m * K;$$

în care:

P_v – cuantumul pensiei;

P_{m1} – mărimea minimă de calcul a pensiei pentru limită de vîrstă pentru lucrătorii din agricultură;

P_{m2} – mărimea minimă de calcul a pensiei pentru limită de vîrstă pentru alți beneficiari ai acestei

pensii;

V_t – stagiul de cotizare realizat în întreaga perioadă a activității de muncă;

S_m – salariul mediu lunar pe țară din care s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale pentru anul anterior anului de pensionare;

K – coeficientul individual al pensionarului, calculat conform alin. (3).

—(3) Coeficientul individual al pensionarului reprezintă raportul dintre suma salariului pentru oricare 36 de luni consecutive (indiferent de durata întreruperii în muncă) din ultimii 5 ani de muncă anteriori intrării în vigoare a prezentei legi și suma salariului mediu pe țară pentru aceeași perioadă, dar nu poate depăși 5,0. În cazul cînd vechimea în muncă este mai mică de 36 de luni, coeficientul individual se determină reieșind din timpul real lucrat și nu poate depăși 2,0.

(4) Pensia, în cazul în care stagiul de cotizare total realizat în întreaga activitate este mai mare decît stagiul de cotizare necesar la data stabilirii ei, se calculează, în condițiile art.16, după formula:

$$P_n = \{1,2\% * 35 + 2\% * (V_t - V_l) + 2\% * (R - R_l)\} * S_a$$

— în care:

—S_a – venitul mediu lunar asigurat;

—V_t – stagiul de cotizare total realizat în întreaga activitate;

—V_l – stagiul de cotizare necesar la data stabilirii pensiei;

—R_l – vîrsta de pensionare necesară la data stabilirii pensiei;

—R – vîrsta reală la pensionare.

—Pensia, în cazul în care stagiul de cotizare total realizat este de cel puțin 20 de ani, dar nu depășește stagiul de cotizare necesar la data stabilirii pensiei, se calculează după formula:

$$P_n = 1,2\% * V_t * S_a$$

Anexa nr. 5

Formulele de calcul ale pensiei de invaliditate

în condițiile art.55 alin.(2)

Pensia de invaliditate pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează, în funcție de gradul de invaliditate, după următoarele formule:

1) pentru invalizii de gradul I:

$$P_V = P_{m3} + 0,15 * S_m * K;$$

2) pentru invalizii de gradul II:

$$P_V = P_{m4} + 0,10 * S_m * K;$$

3) pentru invalizii de gradul III:

$$P_V = P_{m5} + 0,05 * S_m * K,$$

în care:

PV - cuantumul pensiei;

pm3 - mărimea minimă de calcul a pensiei de invaliditate de gradul I;

pm4 - mărimea minimă de calcul a pensiei de invaliditate de gradul II;

pm5 - mărimea minimă de calcul a pensiei de invaliditate de gradul III;

Sm - salariul mediu lunar pe țară din care s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale pentru anul anterior anului de pensionare;

K - coeficientul individual al pensionarului, calculat conform alin. (3) din anexa nr. 4.

[Anexa nr.5 modificat prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742]

~~Formulele de calcul ale pensiei de invaliditate
în condițiile art.48 alin.(2)~~

[Anexa nr.5 în redactia L1434/28.12.2000, MO5/18.01.2001]

~~Pensia de invaliditate pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează, în funcție de gradul de invaliditate stabilit, după formulele:~~

~~— pentru invaliditatea:~~

~~— de gradul I:~~

~~$$P_v = 57 + 0,15 \times S_m \times K$$~~

~~— de gradul II:~~

~~$$P_v = 57 + 0,10 \times S_m \times K$$~~

~~— de gradul III:~~

~~$$P_v = 37 + 0,05 \times S_m \times K$$~~

~~— în care:~~

~~Pv - cuantumul pensiei de invaliditate pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentei legi;~~

~~Sm - salariul mediu lunar asigurat pe țară pentru anul anterior anului de pensionare;~~

~~K - coeficientul individual al pensionarului, calculat conform alin.(3) din anexa nr.4.~~

[Anexa nr.6 exclus prin L358/31.07.03, MO173/12.08.03 art.742]

[Anexa.6 exclus prin L358/31.07.03 MO173/12.08.03 art.742]

Anexa nr.6

Formula de calcul

a pensiei potențiale pentru limită de vîrstă
conform art.48 alin.(3)

~~Pensia potențială pentru limită de vîrstă pentru perioada posteroară intrării în vigoare a prezentei legi se calculează după formula:~~

~~$$P_n = 1,2\% \times V_p \times S_a$$~~

~~— în care:~~

~~Sa - venitul mediu lunar asigurat realizat după intrarea în vigoare a prezentei legi;~~

~~Vp - stagiul de cotizare total constituit din stagiul de cotizare realizat pentru întreaga activitate de pînă la deces și stagiul de cotizare potențial de pînă la vîrsta standard de pensionare, stabilită pentru anul acordării pensiei.~~